2. Yearbook of the International Law Commission, 2001,Vol.II (Part2), p.26). Report of the Commission to the General Assambly on the work of its fifty-third session, United Nation Publication New York and Geneva, 2007. 214 p.

3. International legal protection on Human Rights in armed conflict United Nation Human Right office of the High Commissioner New York and Geneva, United Nation Publication, 2011. 124 p.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-42

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Зицик Сергій Григорович

кандидат юридичних наук, доцент кафедри права
Луцького національного технічного університету
м. Луцьк, Україна

У наукових колах адміністративістів під адміністративно-правовим статусом розуміють: а) правове становище особистості в її відносинах із суб'єктами виконавчої влади, яке врегульоване нормами державного та адміністративного права; б) комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які закріплені за відповідним суб'єктом права нормами адміністративного права, які реалізуються даною особою, як в адміністративних правовідносинах, так і поза ними. Отже, завдяки адміністративно-правовому статусу визначаються межі діяльності суб'єкта права щодо інших фізичних чи юридичних осіб і держави, окреслюється його місце в системі суб'єктів адміністративного права [1, с. 43].

Служба в органах місцевого самоврядування має деякі спільні риси з державною службою, а також багато відмінностей, актуальних як при впровадженні реформи державної служби так і для реалізації реформи децентралізації. При реформуванні державної служби основний акцент робиться на кадровому забезпеченні, підготовці кваліфікованих працівників, підвищенні кваліфікації, кар'єрному рості державних службовців. Ключовими напрямками реформи децентралізації є ефективність роботи, функціональне спрямування, розподіл повноважень. Разом зі збільшеним обсягом фінансування органи місцевого самоврядування отримали тягар нових завдань, які вдається реалізувати лише завдяки прийняттю якісних управлінських рішень.

До ключових відмінностей у діяльності служб, що визначені у різних нормативних актах, варто віднести:

– державні службовці фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, існує чітка вертикальна система підпорядкування (впливає на рішення про прийняття на роботу, звільнення, заохочення, формування адміністративного ресурсу), відмінні повноваження, відмінності у рангах;

– органи місцевого самоврядування фінансуються за рахунок місцевого бюджету, у них відсутнє пряме підпорядкування будь-яким структурам, за виключенням спільних нарад, комісій, рішення яких має рекомендаційний характер; систематично приймають рішення як нормативні так і індивідуального характеру; до структури органу місцевого самоврядування входить сама рада у складі депутатського корпусу, виконавчий комітет, а також окремі структурні підрозділи зі статусом юридичної особи; голови рад зацікавлені в електоральній підтримці та працевлаштуванні місцевої еліти.

Варто виокремити такі спільні риси в діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування: публічність, повноваження видавати дозволи, погодження; існує однакова відповідальність за вчинення посадових злочинів, проступків, корупційних та пов'язаних з ними правопорушень.

Крім виконання власних повноважень, органи місцевого самоврядування виконують ще й делеговані державною повноваження і в цій частині наділені правами щодо здійснення контролю за дотриманням громадянами та суб'єктами господарювання адміністративного законодавства, законодавства у сфері містобудування, благоустрою, торгівлі та громадського харчування та ін.; вони наділені правом складати (в деяких випадках розглядати) протоколи про адміністративні правопорушення.

Важливим принципом місцевого самоврядування є принцип поєднання місцевих і державних інтересів, однак місцеве самоврядування не може бути повністю не залежною від держави (суверенною) управлінською системою, тобто своєрідною державою в державі. Будучи дієвою формою здійснення децентралізованих державно-владних повноважень недержавними за своєю природою суб'єктами, воно має гармонійно поєднувати у своїй діяльності місцеві та державні інтереси. До інших принципів слід віднести принцип державної підтримки та гарантій місцевого самоврядування, самоорганізації, самофінансування, самовідповідальності [2, с. 48]. Держава згідно з Конституцією України зобов'язана здійснювати розподіл та перерозподіл централізованих фондів коштів з метою забезпечення виконання органами місцевого самоврядування делегованих їм завдань та функцій.

Крім державної підтримки в політичній та економічній сферах, варто наголосити на важливості впливу громадських організацій, спілок на діяльність органів місцевого самоврядування. Громадський контроль полягає у публічності нормотворчих процесів, можливості бути присутнім під час прийняття рішень, брати участь в обговоренні проєктів нормативно-правових актів, подання до них заперечень. Уся інформація, що стосується діяльності органів місцевого самоврядування, крім конфіденційної, таємної

та службової інформації, є публічною, систематизований облік відкритих даних забезпечується.

Мешканці територіальної громади вправі доносити свою думку до депутатського корпусу щодо нагальних проблем шляхом участі у громадських слуханнях. При нормативному врегулюванні правовідносин місцевих рад з мешканцями громад варто враховувати європейський досвід, коли негативна громадська думка є перешкодою для прийняття неправомірних або недоцільних рішень, а при неврахуванні такої думки посадові особи можуть бути усунені від займаних посад.

З огляду на Європейську хартію місцевого самоврядування певним недоліком української моделі організації влади на місцях є те, що місцеві органи виконавчої влади створюються і діють не з метою здійснення контрольно-наглядових функцій щодо законності діяльності місцевого самоврядування (як у західноєвропейських державах), а беруть на себе основний обсяг повноважень щодо управління відповідними територіями. Фактично публічна влада на цьому рівні реалізується через систему політичного та економічного двовладдя: діють призначені з центру голови державних адміністрацій, які формують їх склад, та обрані громадами місцеві органи влади. Це призводить до труднощів у розмежуванні повноважень між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування [3, с. 63].

Варто зазначити, що в обласних, районних державних адміністраціях, а також у місцевих радах є відділи (управління, департаменти) освіти, економіки, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, соціального забезпечення та інші, які виконують схожі функції.

Варто здійснювати розмежувавши управлінських та виконавчих функцій таким чином:

– функцію донесення інформації до місцевих органів та органів місцевого самоврядування слід доручити автоматизованим системам документообігу;

– у сфері господарювання, надання робіт, товарів, послуг слід залучати державні та комунальні підприємства. Повноваження посадових осіб щодо укладання господарських договорів, в т. ч. тих, які стосуються оренди приміщень, споруд, земельних ділянок, користування місцем, ділянкою та ін. варто припинити;

– повноту відповідальності за управління територіальними громадами покласти на органи місцевого самоврядування;

– удосконалити правову базу, пов'язану із делегованими державою функціями органів місцевого самоврядування, а саме, ухвалити нормативні акти, на підставі яких працівники виконавчих органів місцевих рад здійснюватимуть повноцінні заходи контролю та перевірки суб'єктів господарювання (затвердити Урядом критерії, за якими органами місцевого самоврядування оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності суб'єктів господарювання, розробити уніфіковану форму акта, що складається органом місцевого

самоврядування за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю));

– мінімізувати кількість адміністративних послуг, дозвільних документів, погоджень, інших обов'язкових документів, що видаються органами місцевого самоврядування, неотримання яких є перешкодою для здійснення підприємницької діяльності.

Література:

1. Кириченко Ю.М. Поняття та структура адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування. Юридичний бюлетень. 2018. Випуск 7. Ч 2. С. 41-47.

2. Ковалів М.В., Іваха О.В. Правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». 2015. Том 2. № 824(6). С. 45-49.

3. Величко В.О. Європейський досвід організації місцевого самоврядування та можливості його застосування в Україні. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2015. Випуск 20. С. 59-64.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-43

ЩОДО ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТИМЧАСОВОЮ СЛІДЧОЮ КОМІСІЄЮ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Зозуля Ігор Вікторович

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри криміналістики, судової експертології
та домедичної підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна

Овдієнко Дмитро Володимирович

аспірант
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна

У зв'язку з тим, що економічна безпека є основною умовою стабільного розвитку національної економіки країни та потребує нейтралізації відповідних загроз, в Україні було створено та функціонує *Бюро*